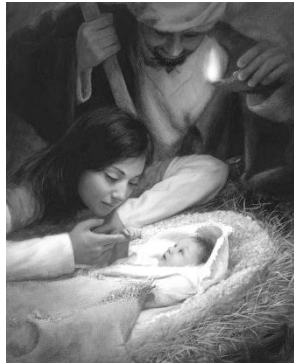

1. Rondom het licht van Kerst is het aardedonker

Zo op het eerste gezicht is Kerst een feest vol vrede en rust en vreugde en veiligheid. Een pasgeboren Kind, wat straalt er meer vrede uit dan dat? En dan de engelen boven de velden van Efratha, engelen die zingen over 'Vrede op aarde'. De herders die op bezoek komen om de pasgeboren Redder te aanbidden, de wijzen die een ster zien en uit hun verre land komen om neer te knielen voor het Kind van Bethlehem. Alles straalt rust en vrede uit. Ook op de plaatjes die we daarvan zien: Maria met haar Kind, en Jozef, de zorgzame aardse vader. En de mannen op kamelen en de prachtige ster. Zo vieren wij het toch ook? Als feest van vrede. In alle Kerstverhalen worden ruzies bijgelegd, net voor Kerst. Als feest van gezelligheid en ontmoeting. Van lichtjes en lekker eten. En natuurlijk, dat is ook allemaal wáár: Het Kind is geboren, de engelen hebben gezongen over vrede op aarde, de ster heeft geschenen. En het is alleen maar heerlijk als je elkaar ontmoet en samen eet en samen de vreugde van Kerst beleeft.

Maar als je goed kijkt staat het licht van Kerst wel in het kader van een aartsdonkere nacht in deze wereld. Want het is natuurlijk wel heel erg schrijnend, dat de pasgeboren Koning in een kribbe ligt, een voerbak voor dieren. Dat de eerste geur die Hij opsnuift de geur is van schapenmest. Het is ronduit verbijsterend dat er voor de hoogzwangere Maria geen plaats kon worden ingeruimd in de herberg. En er zijn geen woorden voor dat koning Herodes dit pasgeboren Kind meteen wil vermoorden. Dit Kind is al meteen een vluchtelingenkind, Jozef en Maria worden al heel snel na Zijn geboorte asielzoekers. Het Kind is beslist niet welkom in deze wereld. En iedereen die de Bijbel kent weet waar het op uitloopt: op een krijsende menigte die schreeuwt: 'Kruisig Hem! Kruisig Hem!' Voor de Zoon van God is geen plaats... Rondóm het licht van Kerst is het aardedonker. Misschien ook wel in jouw leven. Het kan zomaar zijn dat de Kerstdagen voor jou juist de moeilijkste dagen van het jaar zijn. Dat jij je eenzaam voelt, ellendig en verlaten. Niks Kerstdiner.

En als je de tv aanzet, hoor je over de oorlog in Oekraïne, over mensen die dreigen dood te vriezen in hun onverwarmde huizen, over soldaten in bevroren loopgraven.

2. Zefanja moet Gods oordeel aankondigen

In het boek Zefanja is dat allemaal precies hetzelfde. We hebben een ontroerend mooi gedeelte gelezen, maar dat gedeelte staat wel in een heel donker kader. Zefanja leeft in de zevende eeuw voor Christus. Koning Josia is aan de macht, de laatste goede koning van Juda. De koningen na hem laten allemaal de HERE in de steek. Maar hoe veel koning Josia zelf ook houdt van God, het volk is ver bij de HERE afgedwaald. Er worden allerlei afgoden aanbeden. Zo wordt God op het hart getrapt. Er is onrecht en corruptie, rijke en machtige mensen buiten de armen uit, onschuldig bloed wordt vergoten, het volk is totaal losgeslagen. In die situatie treedt Zefanja op als profeet. Zefanja is niet zomaar de eerste de beste, hij heeft blauw bloed, hij is een nakomeling van koning Hizkia. Maar Zefanja laat zich niet door zijn afkomst verleiden om alles maar bij het oude te laten. Als onderdeel van de elite kun je die verleiding voelen. Er moet vooral geen oproer komen, laat alles maar lekker rustig zijn. Nee, Zefanja moet namens God het oordeel aankondigen, en de woorden die hij spreekt, namens de HERE, zijn snoeihard. Zijn profetie begint zo: 'Ik zal alles volkomen wegvagen van de aardbodem, spreekt de HERE. Ik zal mens en dier wegvagen.' Het lijkt sprekend op de tijd van de zondvloed. God kán hier niet mee leven, met het onrecht dat Hij ziet gebeuren. Hij móét ingrijpen.

Misschien denk jij dat ook wel eens. 'Waarom grijpt God niet in? Waarom laat Hij het hier op aarde zo gruwelijk uit de hand lopen? Waarom doet Hij niets? Hij ziet toch hoe vreselijk mensen tekeer gaan tegen andere mensen, maar ook tegen dieren? Hij ziet toch

hoe mensen deze aarde in een razendsnel tempo kapot maken?' Zefanja laat zien dat God inderdaad zál ingrijpen! En hoe! Lees het thuis maar eens na, hoofdstuk 1, hoofdstuk 2 en het begin van hoofdstuk 3. Gods oordeel is huiveringwekkend...

3. Toch kan God het niet laten om genadig te zijn

En dan, toch, opeens, komt dat stuk dat we gelezen hebben. Opeens een totaal andere toon. Opeens breekt door die inktzwarte duisternis het licht door. Hoe kan dat? Hoe komt dat? Dat komt omdat God het niet kan laten om toch genadig te zijn. Gods woede is geen haat tegen de mensen, nee, júíst omdat Hij zoveel van mensen houdt, juist daarom kán Hij er niet tegen, al het onrecht, al het kwaad dat mensen anderen aandoen. Juist daarom kán Hij er niet tegen als mensen Hem verlaten, de hemelse Vader, en hun heil zoeken bij andere goden, goden die waardeloos zijn, goden die je naar de afgrond voeren. Het gaat Hem zó enorm aan het hart, want Hij heeft 'in mensen een welbehagen'. En zo zijn we in Zefanja 3 getuige van een God die Zijn liefde verklaart aan Zijn volk Israël en ook, via Israël, aan de hele mensheid. God weet dat er vanuit de mensen zélf geen ommekeer zal komen, geen keer ten goede, daarom gaat Hij Zélf die verandering geven. Vers 9: 'Voorzeker, dan zal Ik bij de volken de lippen veranderen in reine lippen, zodat zij allen de Naam van de HERE zullen aanroepen, om Hem schouder aan schouder te dienen.' God Zélf plant een nieuw begin in het hart van de mensen. En Zijn volk Israël zal het centrum zijn van de wereld. Vanuit Jeruzalem zal Zijn licht gaan stralen over de hele wereld. Vandaag vieren we het Kerstfeest. En in de geboorte van Jezus Christus zien we hoe deze beloften vervuld werden. Hoe inderdaad vanuit Israël, vanuit Jeruzalem het Licht is gaan stralen over de wereld. Jezus die het zegt: 'Ik ben het Licht van de wereld. Wie Mij volgt zal nooit meer in de duisternis wandelen, maar het licht van het leven hebben.'

4. Gods rijke belofte

Vers 16 en 17 is dan wel echt het absolute hoogtepunt in dit hoofdstuk en in het boek Zefanja. 'Op die dag zal tegen Jeruzalem gezegd worden: Wees niet bevreesd; Sion, verlies de moed niet! De HERE, uw God, is in uw midden, een Held, Die verlossen zal. Hij zal Zich over u verheugen met blijdschap. Hij zal zwijgen in Zijn liefde. Hij zal Zich over u verblijden met gejuich.'

4a. Hij is God in ons midden

'De HERE, uw God, is in uw midden.' Dit is zó onvoorstelbaar, zo'n wonder van liefde! God in ons midden! Dat betekent dat God ons als mensen niet de rug toekeert. Dat Hij Zich niet van ons distantieert. Dat Hij ons niet verafschuwt en wégdoet, úít Zijn ogen. Nee, het is juist andersom. Hij zoekt ons op! In Jezus Christus komt Hij onder ons wonen. Hij kruipt in onze huid, Hij wordt mens, een mens van vlees en bloed. Johannes schrijft, we hoorden dat aan het begin van de dienst: 'Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid.'

'De HERE, uw God, is in uw midden.' Voor Zefanja is dat zó ongelooflijk, dat hij het zelfs twee keer zegt, om het te bevestigen. In vers 15: 'De Koning van Israël, de HERE, is in uw midden: u zult geen kwaad meer zien.' en vers 17: 'De HERE, uw God, is in uw midden, een Held, Die verlossen zal.' Die term 'Koning van Israël' in vers 15, die wordt later gebruikt, letterlijk, door de mensenmassa als Jezus op de ezel Jeruzalem binnenrijdt. Johannes 12: 13: 'Hosanna! Gezegend is Hij Die komt in de naam van de Here, de Koning van Israël'. De wijzen uit het oosten, zij weten het al kort na de geboorte van Jezus. Ze vragen in Jeruzalem: 'Waar is de pasgeboren Koning van de Joden? Want wij hebben Zijn ster in het oosten gezien.' En wat staat er op het bord boven het hoofd van Jezus, als Hij aan het kruis hangt? 'Jezus van Nazareth, de Koning der Joden.' Zefanja profeteert hier, in de zevende eeuw voor Christus, al over God, die mens wordt als Koning der Joden: 'De Koning van Israël, de HERE, is in uw midden: u zult geen kwaad meer zien.' en vers 17: 'De HERE, uw God, is in uw midden, een Held, Die verlossen zal.'

Op Koningsdag hopen Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima naar Rotterdam te komen. Veel mensen zullen dan proberen een glimp van hen op te vangen. Maar déze Koning, Jezus Messias, heeft álle tijd. Hij heeft tijd, midden in de nacht, voor een schriftgeleerde die graag meer wil weten, Nicodemus. Hij heeft tijd voor een vrouw in Samaria die door iedereen geminacht wordt. Hij heeft tijd voor een blinde bedelaar naast de weg, Bartimeüs. Hij heeft tijd voor een tollenaar, Zacheüs, die een nieuw leven wil beginnen. Hij is werkelijk God in ons midden. Hij kwam niet op bezoek, niet even voor een visite. Nee, 'Hij heeft onder ons gewoond', schrijft Johannes. En zo is Hij ook vandaag hier in ons midden, en thuis, en waar je ook bent.

Hij is er voor jou! Ben jij er ook voor Hem? Of hol je langs Hem heen? 'God in ons midden', zó wil de Schepper van het heelal naar ons toe komen. Zó heeft Hij ook jou op het oog! Jezus, Hij wordt Immanuël genoemd, we hebben het gelezen in Mattheüs 1. Immanuël, dat betekent: 'God met ons'.

Dat God deze stap heeft gezet, dat geeft ons het diepste inzicht in wie Hij is. Misschien heb je soms je vragen over God, je twijfels. Is Hij wel goed? Waarom grijpt Hij niet in? En waarom lijkt Hij zo ver weg? Wie is God eigenlijk? Kijk in de kribbe van Bethlehem en je ziet wie God werkelijk is: een God die onder ons is komen wonen. Een God die zóveel van jou houdt, dat Hij er álles, maar dan ook álles voor over had om jou te vinden. 'God in ons midden'. Dat betekent dat Jezus ook van binnenuit begrijpt wat het is om mens te zijn. Hij weet wat het is om vermoeid te zijn. Hij weet wat het is om pijn te hebben. Gewoon, lichamelijke pijn, waar je niet over wilt zeuren, maar ondertussen is het wel zeurende pijn. Hij weet wat geestelijke pijn is. En hoe dat voelt. Hij weet wat het is om dóór te moeten gaan, ook als je nauwelijks meer kunt, als je aan het eind van je Latijn bent. Hij weet wat stemmingen zijn. En wat stemmingen met je doen. Hij weet hoeveel vriendschap voor je kan betekenen, en Hij weet wat eenzaamheid is. Hij kent het van binnenuit, de pijn als iemand overleden is, Hij weet wat rouw is. In alle dingen is Hij één van ons geworden, aan ons gelijk, behalve de zonde. Hij heeft dezelfde verleidingen meegemaakt als wij, laat dat even op je inwerken. Hij heeft dezelfde verleidingen meegemaakt als wij. Alleen, Hij bezweek er niet voor. Zó woonde Hij onder ons. 'God in ons midden.'

4b. Hij is een Held die verlossen zal

'De HERE, uw God, is in uw midden, een Held, Die verlossen zal.' Ik weet niet hoe het kwam, maar vooral dat woordje 'Held', dat ontroeft mij in de voorbereiding. Pas geleden was in het nieuws dat het Verzetsmuseum in Amsterdam vernieuwd is. En dat daar niet meer wordt gesproken over verzetshelden. Want volgens het museum lijkt het woord 'held' erop te duiden dat zo iemand onfeilbaar is. Vooral mensen die zelf in het verzet gezeten hebben, drongen erop aan om dat woord 'verzetsheld' niet meer te gebruiken. Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik mensen uit het verzet wel degelijk helden vind. Maar het is waar: geen mens is onfeilbaar. Behalve deze éne Mens, 'God in uw midden, een Held die verlossen zal'. Jezus Christus is onze Held, en deze Held mogen we onbekommerd ophemelen, want alles wat we over Hem zeggen is te weinig, alles schiet tekort. Ik ben zo ongelooflijk dankbaar voor deze Held, 'een Held die verlossen zal'. Heel opmerkelijk, in het Hebreeuwse origineel staat een werkwoord voor 'verlossen', dat óók onderdeel is van de naam Jesjoea, Jezus. Jesjoea betekent letterlijk: 'De HERE verlost'. Daarom is het zó mooi dat hier, in Zefanja 3, geschreven zeven eeuwen voor Christus, gesproken wordt over 'God in uw midden, een Held die verlossen zal'. Het is een profetie die vervuld is in de stal van Bethlehem, aan het kruis van Golgotha en in de graftuin van Jozef van Arimathea. Jezus verlost, Hij verlost van onze schuld. Hij is gekomen om met Zijn dood en opstanding onze schuld bij God te saneren, Hij is gekomen om ons te verlossen van dat loodzware pakket op onze rug, een last die niet te torsen is. Hij zegt: 'Kom maar, Mijn kind, laat die last maar vallen, belijd je zonde, kom ermee voor de draad en laat Mij die schuld voor jou betalen.' 'Een Held, die verlost'. Daar ligt mijn Held, in de kribbe. Daar gaat mijn Held, op weg naar het kruis. Daar hangt mijn Held, tussen hemel en aarde, drie uur lang in de stikdonkere duisternis. Daar komt mijn Held, als de opgestane Heiland.

4c. Een God die blij is met de mensen

En Zefanja gaat verder: 'Hij zal Zich over u verheugen met blijdschap. Hij zal zwijgen in Zijn liefde. Hij zal Zich over u verblijden met gejuich.' God Zelf die Zich verheugt over Zijn volk, over de mensen die Hij heeft gemaakt. Begrijp jij er iets van? Kijk, als het nou andersom was... Wij die ons verheugen over God. Dat kan ik volgen. Maar God die Zich verheugt over ons? Het doet me denken aan Genesis 1. Toen God de mens geschapen had als man en vrouw keek Hij naar die hele schepping 'en zie, het was zeer goed', zo staat het er dan. God kan Zich zeker verheugen over de mensen, maar toch niet over mensen die voortdurend misstappen maken? Mensen die bevekt zijn met zonden? Dat is ook zo. En toch staat het hier. Maar het staat niet voor niets ná die andere woorden. God-in-ons-midden, Jezus Christus, is een Held die verlost, die ons bevrijdt van zonde en schuld, en dan kan Zich nét zo in ons verheugen als toen Hij dat deed in de eerste mensen. Want in Zijn ogen zijn we dan helemaal rein, en heilig, en nieuw. Zoals we dat zingen: 'Opdat wij, van zonden rein, nieuwgeboren zouden zijn.' Dat is Gods verlangen. Zo heeft Hij vreugde in ons. Het staat er zelfs twee keer: 'Hij zal Zich over u verheugen met blijdschap.' En dan: 'Hij zal Zich over u verblijden met gejuich.' Dat jij gelooft, dat jij Jezus volgt, dat jij vergeving ontvangt, dat is niet alleen belangrijk voor jouzelf, het is óók belangrijk voor God. Want Hij wil Zich verheugen over jou, Hij wil blij over je zijn, Hij wil over je juichen. Daarvoor kwam Hij op aarde, daarvoor werd Hij 'God in onze midden'.

4d. Een God die zwijgt in Zijn liefde

En tussen die twee zinnnetjes staat misschien wel het allermooiste zinnetje: 'Hij zal zwijgen in Zijn liefde'. Wat betekent dat? Eigenlijk moet je, om dat te begrijpen, dat hele boekje Zefanja een keer doorlezen. God klaagt Zijn volk aan, Hij klaagt alle mensen aan. Het is zo'n onvoorstelbare puinhoop in de wereld. Hij komt in Zijn woede, om de wereld te oordelen. Maar hier, hier is die woede helemaal weg. 'God in ons midden' is gekomen met Zijn verlossing. God kan Zich weer volop verheugen in de mensen die Hij heeft gemaakt. Het is helemaal goed tussen God en ons. Als jij jezelf overgeeft aan die Held die verlost, dan is er vrede met God. Diepe vrede, een rust waarin ook een stilte mag vallen. Ik zat over dit zinnetje na te denken, het is een zinnetje om over te mediteren: 'Hij zal zwijgen in Zijn liefde.' En ik dacht: dat kan alleen als je echt een intieme band hebt met iemand. Bij de meeste mensen is het zo dat het ongemakkelijk is als er stiltes vallen in het gesprek. Maar als je echt heel close bent met elkaar, als je een heel warme band van liefde hebt, dan kun je ook zwijgen en genieten van elkaars aanwezigheid, zonder woorden. Zó wil de hemelse Vader bij ons zijn, zwijgend in Zijn liefde.

De Engelse koningin Victoria regeerde maar liefst 63 jaar over Groot-Brittannië, van 1837 tot 1901. Zij en haar man hadden negen kinderen. Die werden allemaal volwassen. Maar verschillende van hun kleinkinderen overleden al op heel jonge leeftijd, onder andere vanwege de bloedziekte hemofilie. Er was veel verdriet in de familie. Op een dag hoorde de koningin over een vrouw die haar kind had verloren. Het was een vrouw die woonde in een heel klein arbeidershuisje, iemand die duidelijk te maken had met armoede. Het verhaal greep de koningin aan en ze ging op bezoek, bij deze vrouw, in haar kleine huisje. Samen brachten ze tijd door, en vervolgens ging de koningin weer terug naar haar paleis. De vrouwen die woonden in de buurt van de arbeidersvrouw kwamen naar haar toe. Ze vroegen: 'Wat zei de koningin allemaal?' En de vrouw gaf als antwoord: 'Ze zei niets. Ze kwam naast me zitten, ze zweeg, ze pakte mijn handen in haar handen en zo zaten we daar, en we hebben samen gehuild.' Vandaag is het Kerst. God Zelf kwam naar ons toe. Hij daalde neer. Hij kwam bij ons, en Hij zweeg in Zijn liefde. En ook vandaag komt Hij ons huis binnen, ons leven binnen. Hij kent ons door en door. Hij is bij ons, Hij is naast ons. En Hij zwijgt in Zijn liefde. Zo'n God, daar ben ik van ondersteboven. Zo'n Held, die kan ik alleen maar intens bewonderen. Doe mee, vier dit feest met hart en ziel. En kniel neer bij de kribbe van Bethlehem, om je te koesteren in Zijn liefde. Amen.